

fotó: Vadász Sándor (Tel: +36 30 205 79 40)

Fordítsuk a
REACH-et
az üzlet javára

REACH/CLP aktuális feladatok a keverékek előállítói számára

Festékipari és Korrózióvédelmi Konferencia

Gáspárné Bada Magda

Budapest, 2014. november 26.

Aktuális feladatok

- **Keverékek CLP szerinti osztályozása (2015. június 1-ig)**
- **CLP szerinti címkézés** (2017. június 1-ig a már polcon levőkre haladék)
- **CLP szerinti csomagolás** (2017. június 1-ig a már polcon levőkre haladék)
- **Biztonsági adatlapok érintett fejezeteinek aktualizálása. Ha a keverék besorolása megváltozik, akkor a BA egészét érdemes áttekinteni és szükség esetén módosítani.**
- **Bejelentés az OKBI felé: veszélyes anyagok/ keverékek. Változásokat is jelenteni kell!**
- **Gyártott/importált anyagokat – önmagukban vagy keverékben – ECHA felé jelenteni kell a forgalomba hozataltól számított egy hónapon belül, ha veszélyes besorolásúak; vagy ha regisztráció köteles - független attól, hogy veszélyes vagy nem veszélyes besorolású.**
- **Expozíciós forgatókönyvek: azonosított-e a felhasználásunk? Teljesítjük-e a feltételeket? Ha nem: kém. bizt. értékelés (exp.ért +kock.jellemzés, > 10 t/év**

Kinek és mikortól kell CLP szerint osztályozni?

- **Aki forgalomba hoz egy vegyi anyagot vagy keveréket mennyiségtől függetlenül – folyamatos követelmény.**
- **Import forgalomba hozatalt jelent, még akkor is, ha cégen belül elhasználjuk!**
- **De pl. a laborban vagy a raktárban már ott lévő anyagokat, keverékeket nem kell CLP szerint osztályozni, címkézni mindaddig, amíg nem hozzuk forgalomba.**
- **Mikor? Mielőtt forgalomba hozza az *anyagot* vagy a keveréket**
 - ❖ **Anyag esetében 2010. december 1. -ig**
 - ❖ **Keverék esetében **2015. június 1.****

CLP osztályozási módszerek keverékekre

- **Keveerékről magáról rendelkezésre álló adatok felhasználása**, kivéve a CMR anyagot tartalmazó keveerékeket, illetve a vízi környezetre való veszélyesség - biodegradációs és bioakkumulációs tulajdonságok – értékelését- Utóbbi esetekben az összetevőkről rendelkezésre álló adatok nem hagyhatók figyelmen kívül.
- Hasonló vizsgált keveerékekről rendelkezésre álló adatok felhasználása **az interpolációs elvek alkalmazásával** (CLP I. melléklet 1.1.3. szakasz).
- **A keveeréket alkotó összetevőkről rendelkezésre álló adatok alapján történő osztályozás.** Alapvetően két módszer:
 - **a.) összegző képlet felhasználásával (számításos)**
 - **b.) küszöbérték/koncentrációs határérték alkalmazásával; összetevőkre meghatározott küszöbérték/koncentrációs határérték (egyedi vs. általános) és M-faktor figyelembevételével**
- *Alapfogalmak: küszöbérték, koncentrációs határérték, M-tényező*

koncentrációs határérték

Koncentrációs határérték: amelynél vagy amely felett az anyagnak egy keverékben való jelenléte a keveréket **veszélyes besorolásúvá teszi**. Pl. rákkeltő 1A komponens $\geq 0,1$ %, a keverék is rákkeltő 1A besorolást kap.

Az **általános** koncentrációs határérték (GCL) adott veszélyességi osztályhoz/kategóriához, az **egyedi** koncentrációs határérték (SCL) adott anyaghoz és veszélyességi osztályhoz/kategóriához van rendelve.

Az általános koncentrációs határértékek az I. mellékletben találhatóak, az egyedi koncentrációs határértéket a gyártó, importőr, esetleg a továbbfelhasználó állapíthatja meg (saját osztályozású anyag esetében), vagy szerepel a VI. mellékletben \leftrightarrow de: ha a besorolási tételben nincs megadva, akkor a VI. mellékletben szereplő anyagra az adott veszélyességi osztályra/felosztásra a Gy, I, TFH sem állapíthat meg SCL-t.

Ha van egyedi koncentrációs határérték, azzal kell számolni!

Szigorodó koncentrációs határértékek

CLP rendelet szerinti veszélyességi osztály és kategória	CLP rendeletben hozzárendelt koncentrációs határérték	44/2000 (XII.27.) EüM rendelet szerinti besorolás (R mondat, veszélyjel)	44/2000 (XII.27.) EüM rendeletben hozzárendelt koncentrációs határérték
Bőrirritáció, 2. kat.	10%	Xi, R38 (irritatív)	20%
Szemirritáció, 2. kat.	10%	Xi, R36 (irritatív)	20%
Súlyos szemkárosodás, 1. kat.	3%	Xi, R41 (irritatív)	10%
Reprodukcióra toxikus, 1. kat. (1A., 1B.)	0,3%	T, R60 vagy R61	0,5%
Reprodukcióra toxikus, 2. kat.	3%	T, R62 vagy R63	5%

Megjegyzés

Az alacsonyabb határértékek miatt nem ajánlott a VII melléklet szerint osztályozni a keverékeket, mert pl a fenti kategóriák esetében a **CLP szerint alulosztályozáshoz** vezethetne!

A keverékről magáról rendelkezésre álló adatok felhasználhatók (kivéve repr. tox. besorolás) akkor is, ha kedvezőbb besoroláshoz vezet.

Szigorodó keverék besorolások

Az összetevő 44/2000 (XII.27.) EüM rendelet szerinti besorolása (R mondat) és %-os aránya	A keverék 44/2000 (XII.27.) EüM rendelet szerinti besorolása	CLP rendelet szerinti veszélyességi osztály és kategória
R34; 1-5%	nem oszt. (limit 5%)	Bőrirritáció, 2. kat.
R38; 10-20%	nem oszt. (limit 20%)	Bőrirritáció, 2. kat.
R34 vagy R41; 1-3%	nem oszt. (limit 5%)	Súlyos szemirritáció, 2. kat.
R34 vagy R41; 3-5%	nem oszt. (limit 10%)	Súlyos szemkárosodás, 1. kat.
R36; 10-20%	nem oszt. (limit 20%)	Szemirritáció, 2. kat.
R62 vagy R63; 3-5%	nem oszt. (limit 5%)	Reprodukciós toxicitás, 2. kat.
R60 vagy R61; 0.3-0.5%	nem oszt. (limit 0.5%)	Reprodukciós toxicitás 1A/1B. kat.

Keverékek fizikai veszélyének meghatározása

A fizikai veszélyek többségét a CLP I. melléklet 2. részében hivatkozott tesztelési módszerekkel kell meghatározni, **magára a keverékre vonatkozóan.**

Összetevők alapján lehet osztályozni a **tűzveszélyes folyadékok** és az **aeroszokok** esetében.

Néhány esetben kritériumok változása: pl. tűzveszélyes folyadékok

Fontos!

2014. január 1-től fizikai veszélyekre vonatkozó új vizsgálatok elvégzésére csak megfelelő akkreditációval, elismert minősítéssel (pl. GLP, EN ISO/IEC 17025) rendelkező laboratóriumban kerülhet sor (CLP 8. cikk (5) bek.)

Sokba kerülhet, ha nem vagyunk alaposak/naprakészek

CLP rendelethez: **4 helyesbítés + 6 ATP**

Tanulságos példa

Veszélyes komponens CLP besorolása a gyártó által:

fémekre korrozív hatású 1. kategória H290; Bőrmaró 1B. H314

Keverék CLP szerinti osztályozásaszámításos módszerrel:

Skin. Irrit. (Bőrirritáló hatású) 2. kategória; H315

Eye. Irrit. (Szemirritáló hatású) 2. kategória H319

A foszforsav regisztrációs dokumentációja alapján a fémekre korrozív besorolás csak a 20%-nál nagyobb koncentrációkra érvényes. Mivel a keverék 20%-nál kisebb koncentrációban tartalmaz foszforsavat, ezért a keveréket nem soroltuk be fémekre korrozív hatásúnak.

Ha a keverék pH-ja 2-nél kisebb, akkor az felülírja a konc. szerinti besorolást, és bőrmarónak kell besorolni!! A bőrmaró 1B besorolás pedig új csomagolást – gyermekbiztos zárat, tapintható feliratot – követel.

Mikor kell biztonsági adatlapot átadni

- **Kötelezően, ha a keverék veszélyes, PBT vagy vPvB besorolású**
- **Kérésre, ha a keverék **nem veszélyes**, de**
 - **Van veszélyes komponense > 1% (0,2% gázoknál)**
 - **Van PBT, vPvB, CMR komponense >0,1%**
 - **(Van érzékenyítő komponense > 0,1%)**
 - **Van komponense, melyre van közösségi határérték**

A címkén ezt jelezni kell:

- **„Biztonsági adatlap foglalkozásszerű felhasználók kérésére rendelkezésre áll”**
- **(„A biztonsági adatlap kérésre hozzáférhető”)**

BA fontosabb változásai

- A 16 szakaszon belül rengeteg új alpont, ami kötelezően kitöltendő
 - Ha nincs mit beírni, meg kell adni, hogy miért nincs
- *Keverékek komponenseire* meg kell adni, *ha beérkezett*
 - a CLP besorolást
 - A regisztrációs számot
 - De csak akkor, ha felülvizsgáljuk az adatlapot
- Nyilatkozni kell keverékeknél a komponensek kölcsönhatásáról
- Meg kell adni – ha készült kémiai biztonsági értékelés –
 - A PBT-vPvB értékelés eredményét
 - A DNEL (Derived No Effect Level) –PNEC (Predicted No Effect Concentration) minden végpontra, amire regisztráltak
 - ✓ ne legyen túl óvatos – felhasználónál gondot okozhat: kötelező a betartása
- **Azonos adatok (elnevezés, cégazonosítók, paraméterek) az adatlapon, a regisztrációban, bejelentésekben, a címkén.**

Felsorolandó komponensek

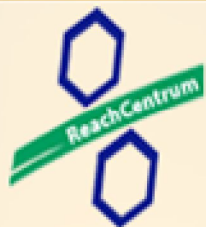

- **A CLP szerint veszélyes komponenst (miután a beszállító ezt közölte – adatlapban)**
 - **Ezekre koncentrációs határok vonatkoznak a megfelelő rendeletből véve anyagonként**
- **A PBT, vPvB komponenseket 0,1% felett**
- **A jelöltlistás anyagokat 0,1% felett**
- ***Közösségi* határértékekkel rendelkező komponenst**

Alternatív nevet lehet használni a komponensre, ha van engedély az OKBI-tól - Ügynökségtől (fizetni kell érte). A hatóság azt is ellenőrzi, ha a beszállító adatlapjában van alternatív név, de nem kérte rá engedélyt.

Biztonsági Adatlap Útmutató

fotó: Vadász Sándor (Tel: +36 30 205 79 40)

Fordítsuk a
REACH-et
az üzlet javára

Köszönöm a figyelmet!